

Sv. Julián a sv. Basilissa

8. januára 2023 ✝ Svätec týždňa

Za starých čias, v prvých storočiach kresťanstva, neboli žiadne verejné ústavy, žiadne hostince pre cestovateľov a chudobných. Bola to veru trpká vec, zvlášť pre kresťanov; strach pred zradou a ich čistá viera ich vyhánali z pohanských príbytkov, ozdobených falošnými

bohmi – museli sa túlať po cudzích miestach samotní a opustení, bez pomoci a rady. Akú veľkú radosť musel pocítiť každý, ktorého brat v Kristu s kresťanskou pohostinnosťou do svojho domu prijal, najmä za čias prenasledovania!

A kresťanskej pohostinnosti, tejto v apoštolských spisoch tak odporúčanej cnosti, obetovali Julián a Basilissa svoje statky, pohodlie života, pokoj svojho domu a napokon aj bezpečie vlastného života.

Životopisné údaje

Sv. Julián sa narodil v Antiochii (podľa iných prameňov sa tak stalo v hornoegyptskom Antinoopolise, asi 300 km južne od Káhiry na východnej strane rieky Níl) nábožným a bohatým rodičom. Ako šikovný chlapec bol veľmi dobre vychovaný. Už ako mladík sa mnoho stretával so skvelými mužmi, ktorí telom i dušou zastávali pravdu Evanjelia, ktorého životodarnú moc pocítili na sebe samých. Keď mal 18 rokov, jeho rodičia, aby ich pokolenie nevyhynulo, zasnúbili ho s istou pannou zo šľachtického rodu, menom Basilissa.

Julián poslúchol rodičov, nie však úplne – presvedčil svoju manželku, aby žili a milovali sa ako brat a sestra a rovnako ako on, aby si svoje panenstvo pre Pána zachovala. Zanedlho im zomreli rodičia a zanechali im veľké bohatstvá, ktoré však oni hneď rozdali chudobným a zo svojho domu spravili hostinec-útulok, v ktorom prijímali a opatrovali kresťanov: Julián mužov, Basilissa ženy.

V tej dobe vypuklo nové prenasledovanie kresťanov; Julián a Basilissa prosili Boha, aby im pomohol vytrvať až do konca. Účinkovanie Basilissy však netrvalo dlho; v mladom veku ju Pán povolal do Svojho kráľovstva, v ktorom láska, od všetkých zväzkov slobodná, hojnými prúdmi sa rozlieva. Božej Prozreteľnosti sa páčilo zachovať len Juliána, aby pred mocnosťami sveta vydal svedectvo o Kristovi.

Kristus so svätými, Juliánom a Basilissou, Celsom a Marcionellou

zdroj: wikimedia commons

Marcián, ukrutný rímsky miestodržiteľ v Antiochii, počul ako sa Julián stará o kresťanov a poslal preto k nemu svojho sluhu, prikážuc mu, aby sa on a všetci jeho podriadení klaňali pohanským bohom. Julián však, majúc u seba zbor kňazov, osvedčil sa pred nimi nasledovne: *«Chcem dať cisárovi, čo je cisárovo, avšak v tom, čo mi tu rozkazuje, ho nesmiem poslúchnuť, pretože mi to zakazuje pravý Boh.»* Marcián dal potom jeho dom podpáliť, takže všetci, čo v ňom boli, zaživa zhoreli, okrem Juliána. Toho dal surovec priviesť k sebe, aby ho najskôr po dobrom od Krista odvrátil. Keď sa mu to nepošastilo, pokúsil sa to ukrutnými hrozbami dosiahnuť, až ho napokon dal aj mučiť.

Pero nie je v stave opísať všetky muky, čo Julián vytrpel. Pri jeho mučení sa stalo aj toto. Nášho svätého bičovali a trýznili verejne na ulici práve vtedy, keď išli deti zo školy domov a medzi nimi bol aj jediný miestodržiteľov syn, menom Celsus. Keď chlapec zbadal mučeníka, bol tak dojatý, že pustil z rúk svoje knihy a utekal svätému, jeho nohy objímal a prosil ho, aby mu dovolil s ním trpieť a umrieť. Vojaci chceli chlapca násilím odtrhnúť, avšak darmo, on sa pevne držal svätého.

Keď sa to dozvedel miestodržiteľ, prišiel sám k svojmu synovi, objímal a prosil ho, všetko však nadarmo; Celsus verejne vyznal Krista ako pravého Boha. Nato rozzúrený miestodržiteľ rozkázal chlapca aj s Juliánom hodiť do väzenia. Do žalára prišiel nočnou hodinou kňaz Antónius, ktorý pokrstil Celsa a s ním aj dvadsať vojakov. Sotva sa o tom miestodržiteľ dozvedel, hneď to oznámil, ktorý rozkázal, aby ich všetkých najprv mučili a potom usmrtili.

Pre tento účel nechal Marcián postaviť na verejnom mieste súdnu stolicu, dal predviesť všetkých vyznávačov a oznámil im cisárov rozkaz. Kati sa už chystali vyplniť na vyznávačoch Pána cisárov rozkaz, keď práve tým miestom, kde sa malo diať hrozné mučenie, tiahol pohrebný sprievod vypevádzajúci mŕtveho do hrobu.

Miestodržiteľ preto rozkázal nosičom, aby postáli a obrátiac sa k Juliánovi, povedal: «*Vy kresťania tvrdíte, že váš majster kriesil mŕtvych. Nuž vyskúšaj to na tomto.*» Svätý, plný nádeje v pravého Boha, modlil sa a obrátiac sa k mŕtvemu oslovil ho týmito slovami: «*V mene Pána nášho Ježiša Krista vstaň!*» A hľa, v tom okamihu sa mŕtvy zdvihol a zvolal pevným hlasom: «*Boh kresťanov je jediný pravý Boh, a všetci čo v Neho neveria, budú zatratení na veky.*» Kto by tu ešte pochyboval, že na tento zázrak sa konečne otvorili oči miestodržiteľovi? Neverte.

Miestodržiteľ zaslepený zlým duchom prisudzoval zázrak čarom a rozkázal vzkrieseného odvieť do väzenia – a Juliána spolu s Celsom a ostatnými prikázal spáliť vo vriacej smole. Dvadsaťdva kotlov so smolou stálo pripravených – pre každého jeden. Vyznávači vstúpili do nich bez strachu a spievali pri tom chválospevy. Kati zapálili podložené drevo, plameň šľahal do výšky, smola sa v kotloch topila až začala vriieť a Marcián sa nedokázal pozerieť na muky svojho syna, odišiel preto domov; vyznávači však, necítiac žiadnu bolesť, chválili a zvelebovali Boha pevným hlasom, ako raz traja mládenci v ohnivej peci.

Všetci prítomní ustrnuli nad tak neslýchaným divom, Marcián sám sa vydesil, a pretože sa bál všeobecnej vzbury, dal kresťanských hrdinov odvieť do žalára. Teraz Marcionelle, Marciánovej manželke, pukalo srdce nad vlastným dieťaťom, Celsom – išla do väzenia, aby ho prehovorila k odpadnutiu od viery. Tri dni ho prehovárala, avšak namiesto toho, aby svojho syna presvedčila, sama sa stala kresťankou. Aj ju kňaz Antónius ju pokrstil.

Keď sa o tom dozvedel miestodržiteľ, takmer prišiel o rozum. Aby sa však o ňom nehovorilo, že kresťania nad ním zvíťazili, nechal stať Juliána, svoju manželku, jediného svojho syna a spolu s nimi dvadsať vojakov. To sa stalo roku Pána 311. Ukrutný miestodržiteľ upadol hneď na to do strašnej nemoci a zomrel ako Herodes, červami za živa zožratý.

Poučenie

Život spravodlivých je v rukách Božích a nedotkne sa ich utrpenie smrti. Umierajú podľa tela a nie zriedka podľahne ich slabé telo, ako sv. Basilissy, pod ťarchou povinností, ktoré na seba vzali; ale v hodinu smrti posilňuje ich nádej v nesmrteľnosť. Mnoho starostí a trápenia na seba vzal sv. Julián, keď svojim prenasledovaným bratom v Kristu vo dne v noci ochotne služby preukazoval, vo svojom dome ich uchýlil a opatroval. A jeho cnosť utvrdila sa mnohými dobrými skutkami, ktoré vykonával. Dobrovoľne slúbil Bohu panenstvo, a pretože v krotení telesnej žiadostivosti, áno, zázračnú dokonalosť dosiahol, bol skúšaný ako zlato v peci a obeta jeho bola príjemná Bohu ako obeta zápalná. Preto aj skvejú sa sv. Julián a sv. Basilissa, ktorých pamiatku dnes slávime, medzi spravodlivými a berú účasť v sláve Otca vo večnosti.

Drahý čitateľ, aké sú tie skutky svojej viery, ktoré ty opusteným, prenasledovaným, nešťastím a zlosťou stíhaným blížnym svojim konáš? Aké sú tvoje skutky, taký bude život tvoj po smrti! A žiadostivosť svoju akože premáhaš? Kráľovstvo nebeské násilie trpí, to znamená, že sebe, žiadostiam svojim musíš činiť násilie, celou silou pevnej vôle ich musíš krotiť, brzdiť a umŕtvovať, ak chceš dosiahnuť kráľovstvo nebeské.

Julián a Basilissa boli uctievaní ako svätí už krátko po svojej smrti, ich skoré uctievanie zachytáva napr. Hieronymovo *Martyrológium*, ako aj tzv. *Calendario Marmoreo di Napoli*. Relikvie sú uchovávané v kostoloch Santa Maria Maggiore a svätého Pavla v Ríme a v Bazilike sv. Marka v Benátkach.

Modlitba

Ó Bože, ktorý si dal mučeníkom svojim dostatočnú silu všetky muky pre vieru tvoju trpezlivo znášať: dopraj
aj mne silu milosti, aby som svoje zlé žiadosti krotil, a trápenie, ktoré za hriechy svoje znášať musím,
odvážne vytrpieť mohol. Amen

-mip-

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/sv-julian-a-sv-basilissa/>